

Uitvoeringsprogramma nota Groen Delft 2012-2020

Uitvoeringsprogramma nota Groen Delft 2012-2020

Inhoudsopgave

1. Uitvoering en programmering	3
2. Prioriteiten	4
2.1 Middelen	4
2.2 Deelopgaven	5
3. Realisatie	9
4. Beheer	13
5. Samenwerking, participatie en educatie	14
6. Doorwerking in beheerplannen	16
7. Vergunningverlening en handhaving	17
8. Monitoring	18
9. Communicatie	19

1. Uitvoering en programmering

De nota Groen Delft is ambitieus. Het beleid is gericht op een groene, duurzame stad met oog voor landschappelijke kwaliteiten, bereikbaarheid en onderlinge samenhang en biodiversiteit. Groen is een van de dragers van de economie van de stad. De uitvoeringsstrategie gaat in op de vraag hoe de gemeente Delft de beschikbare instrumenten voor de realisering van haar groenbeleid wil inzetten.

Ambities

De doelen zijn vertaald in een aantal ambities, die de leidraad zijn bij het maken van beleidskeuzen voor het groen in Delft. De ambities voor het Delftse groenbeleid zijn:

1. Het versterken van de biodiversiteit in de gemeente, zodanig dat een aantal specifieke voor de Delftse natuur waardevolle richtsoorten in aantal kunnen toenemen en als 'vliegwiel' fungeren voor de algemene flora en fauna in Delft.
2. Het in stand houden, verbeteren en ontwikkelen van kwalitatief goed openbaar groen en cultuurhistorische waarden, op regionaal, stedelijk, wijk- en buurtniveau, waardoor Delft een aantrekkelijke woon- en werkomgeving vormt.
3. Het handhaven van een evenwichtige verhouding tussen enerzijds groen (inclusief bomen en natuurwaarden) en anderzijds bebouwing en verharding, zodanig dat groen rood aanvult in economische, ecologische en fysieke waarde en in immateriële belevingswaarde.
4. Het stimuleren, faciliteren, organiseren en/of versterken van de bewustwording, zorg en aandacht voor de inrichting, het beheer, het behoud en de ontwikkeling van ons openbaar groen, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente en andere partijen, inclusief bewoners.
5. Het stellen van kaders en integrale opgaven voor de inrichting en het beheer van groen, aan de hand waarvan de inbreng van groen bij integrale beleidsafwegingen en ruimtelijke ontwikkelingen in een vroeg stadium van in- en extern overleg van planontwikkeling is geborgd.

2. Prioriteiten

Het groenbeleid zoals beschreven in de nota Groen Delft 2012-2020 biedt het kader voor een brede en integrale afweging over de beschreven perspectieven voor groen. Gelet op de beperkte financiële middelen moet de gemeente keuzes maken. Vanuit dit handelings- en afwegingsmodel is de uitvoering met bijbehorende programmering beschreven.

Met het oog op de planhorizon tot 2020 werkt deze nota over een aantal collegeperiodes door. Dat houdt in dat er in het uitvoeringsprogramma herijkingsmomenten zijn opgenomen om te monitoren en te evalueren wat de inspanningen hebben opgeleverd, waar de uitvoering meer of minder intensief kan en welke stakeholders betrokken zijn. Het college wil er vooral op inzetten om samen met samenwerkingspartners richting te kiezen, door stimuleren, organiseren en ondersteunen van marktpartijen bij voorbeeld bij 'groener rood ontwerpen'.

Meer focus voor het groenbeleid richt zich op:

- werk met werk maken, door mee te liften met verkeerskundige en ruimtelijke programma's, waaronder RSVD, LVVP (waaronder stad aan de Schie);
- aanhaken bij herinrichtings-, beheer- en onderhoudsmaatregelen;
- het selectief treffen van specifieke maatregelen voor de versterking van het groene netwerk en de biodiversiteit;
- samen met de stad kansen uitwerken voor groen en blauw vanuit een gebiedsgerichte aanpak om te komen tot een versterking van de duurzame kwaliteit van de stad;
- kansen uitwerken voor groen en blauw vanuit een gebiedsgerichte aanpak;
- uitvoering geven aan wettelijke taken
- concretiseren van de MKBA-methodiek, waarde-creatie in economisch perspectief

2.1. Middelen

Nu de beschikbare middelen als gevolg van de economische situatie zijn afgenomen, wordt de vraag naar de financiering van de opgave steeds belangrijker. Om de projecten tot uitvoer te brengen, zet de gemeente de volgende middelen in:

Gemeentelijke (investerings)gelden: door mee te liften met bestaande stedelijke projecten en programma's, bijvoorbeeld op het gebied van riolering, wegen en verkeer, worden specifieke natuur-, groen- en watermaatregelen meegenomen in de projectontwikkeling. Maar ook door bijvoorbeeld mee te liften met andere sectoren en/of die ecologie en groen prominent prioriteren, bijvoorbeeld vanuit de Kaderrichtlijn water.

Ecologiereserve: dit fonds is in het leven geroepen als instrument om groene- en ecologische investeringen mogelijk te maken. Het kan daarbij gaan om directe investeringen, maar ook om het genereren van extra middelen zoals subsidies en andere vormen van cofinanciering. De ecologiereserve wordt gevoed met vergoedingen als gevolg van financiële groencompensatie die niet op korte termijn ingezet kunnen worden om in de nabijheid van het groenverlies kwalitatieve of kwantitatieve compensatiemaatregelen te bekostigen. In de reserve worden ook stortingen gedaan uit de financiële herplantplicht van bomen. Deze laatste middelen kunnen alleen ingezet worden voor bomen zoals nieuwe bomenaanplant, kosten voor verplanting of verbetering van de bodemkwaliteit voor bomen. Om vergroenen van de stad te stimuleren onderzoekt de gemeente of een subsidieregeling voor groene gevels kan worden ingesteld.

Subsidie: bij grote projecten wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is projecten in de openbare ruimte, inclusief groen, te ontwikkelen door financiering te regelen uit andere bronnen dan de gemeentelijke begroting. In de meeste gevallen stelt de subsidieverstrekker de eis cofinanciering te regelen. Het gaat om regionale subsidies uit het Groenfonds Haaglanden, provinciale en Europese subsidies (groenagenda provincie, biodiversiteitsprogramma's, KRW-doelen).

Beheergelden: voor het dagelijks beheer en onderhoud van het groen beschikt het cluster ruimte stadsbeheer over een onderhoudsbudget groen. Deze worden ingezet voor regulier en groot

onderhoud. In het verleden is noodzakelijkerwijs een aantal scherpe keuzes gemaakt voor de beheerkosten van groen. Bezuinigingen op groenonderhoud maken het moeilijk om te komen tot een duurzame ontwikkeling en instandhouding van groen, ook al biedt extensivering van het beheer kansen voor biodiversiteit. Om de gewenste groenkwaliteit – die bijdraagt aan het leefmilieu in en om de stad – te realiseren, zal op een andere manier gekeken moeten worden naar middelen. Nadrukkelijk zullen de mogelijkheden worden verkend en ingezet.

Wijkbudgetten: vanuit een integrale aanpak van wijken is het mogelijk om voor specifieke maatregelen wijkbudgetten in te zetten.

Middelen vanuit sociale voorzieningen: het cluster Maatschappelijke Voorzieningen beschikt over middelen om in te zetten voor werkgelegenheidsprojecten in de stad.

Waardecreatie in economisch perspectief

Het maatschappelijk en ecologisch belang van groen in de stad is geen discussie meer. De financiering wel. Daarbij verschuift de aandacht van de benodigde investering naar de economische meerwaarde. De MKBA-methode zoals ingezet voor Delft Zuidoost dwingt de gemeente en partijen op een andere manier te kijken naar de ontwikkeling van de groen in en om de stad. Niet vanuit een eigen programma van eisen, maar door de diverse maatschappelijke baten te inventariseren. De gemeente zal onderzoeken of naast de kosten ook de baten objectief en gestandaardiseerd in beeld te krijgen zijn en deze inzetten als instrumentarium voor de financiering van groen.

Creatief financieren

Mogelijkheden die verder verkend kunnen worden zijn onder meer het belonen van buurtbeheerbedrijven of initiatieven waarbij bewoners voor elkaar klussen uitvoeren. Dat kan gaan van werken met behoud van uitkering tot het uitkeren van beheergeleden aan bijvoorbeeld een wijkvereniging die vervolgens bewoners met groene vingers inzet om beheer en onderhoud van het groen te doen. Ook is het wenselijk om na te gaan of het gebruik van begrotingsregels zodanig versoepeld kan worden dat verschillende budgetten aan elkaar kunnen worden gekoppeld en /of dat bepaalde doeluitkeringen aan een ander doel kunnen worden uitgegeven wanneer gewijzigde omstandigheden dat vragen. Tot slot is het gewenst om te kijken in hoeverre efficiency behaald kan worden door bepaalde taken uit te besteden aan professionele beheerders zoals bijvoorbeeld het beheer van de bomen op het Sebastiaansplein. Ontwikkelingen op landelijk niveau zullen tot slot worden gevolgd om mogelijkheden als fiscaal belonen waaronder stimuleringsregelingen ingezet kunnen worden.

2.2 Deelopgaven

In onderstaande matrix volgt een voorzet van de deelopgaven, waarvan sommige al lopen, en andere deelopgaven in de planperiode van dit uitvoeringsprogramma gefaseerd kunnen worden uitgewerkt. In de kolom 'status' wordt van de projecten waarvan de financiering rond is en de planning bekend, de status van het project aangegeven.

PROGRAMMERING				
Ruimtelijk	Bron	Relatie met bestaande financiering	Bronnen voor Financiering	Status
<p>Aanhaken op aanpak ruimtelijke structuurvisie</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prioritering: Stad aan de Schie</i> • <i>Herinrichting van o.a. Spoorzone, Rotterdamseweg, R. de Graafweg, Schoemakerstraat, Provinciale weg e.a. (LVVP en RSVD)projecten</i> 	Ruimtelijke structuurvisie Programma-begroting, Soc. werkgelegenheid, RSVD	Provinciale subsidies Koppeling met Technologische Innovatie Campus Delft (TICD) programma	Programma-begroting 2014 Maatschappelijke voorzieningen (MV) Lokaal Verkeer en Vervoer Plan (LVVP), Ecologiereserve Prog. Begroting 2014	Rotterdamseweg in uitvoering
<p>Delft stad in het groen (groene mal-RSVD)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Stad-land verbindingen vanuit binnenstad naar (1) recreatiegebied M-Delfland en</i> <p><i>naar (2) Delftse Hout-Buytenhout;</i></p>	<p>Uitvoeringsprogramma Hof van Delfland TICD</p> <p>UP HvD Gebiedsvisie Delftse Hout</p>	<p>TICD</p> <p>Groenfonds Stadsgewest Haaglanden (SG-H) Ecol. Reserve Middelen Delftse Hout</p>	<p>N.t.b. Co-F groenagenda pzh Groenfonds SGH, TICD</p> <p>Bovenlokale en regionale projecten, door gezamenlijke uitvoering met (buur) gemeenten</p>	Realisatie 2012
<p>Schakels en barrières (regionale sleutelopgaven uitvoeringsprogramma Hof van Delfland)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oost-West verbinding ten zuiden van Delft (fase 1 – haalbaarheidsstudie, fase 2 uitvoering)</i> 	UP Hof van Delfland	Haalbaarheidstudie PZH	N.t.b. Co-financiering stakeholders, groenagenda provincie, fietsprogramma SGH	Fase 1: 2012
<p>Recreatieve gebieden Midden Delfland</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Versterking buitengebied</i> 	Masterplan Recreatieschap	Recreatieschap Midden Delfland	Compensatiegelden Tennett, Recreatieschap Midden Delfland	Gefaseerde uitvoering
<p>Buytenhout</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Participatie in projecten in het kader van samenwerkingsovereenkomst</i> 	Project D.Hout, Partners Buytenhout	Going concern	Middelen Delftse Hout, stakeholders	Going concern
Ecologisch perspectief				
<p>Versterken biodiversiteit en ecol. en bomenstructuren</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Specifieke maatregelen en natuurvriendelijke oevers(nvo) binnen Delft Zuid-Oost (Ch.de Bourbonlaan, Jaffalaan/Bernardlaan/Schoemakerstraat)</i> • <i>Oevers Grote Plas</i> 	<p>Project Groen Blauw Delft Zuid-Oost</p> <p>Waterstructuurvisie / Gebiedsvisie DH</p>	<p>Partners Delft Zuid-Oost Ecol. Reserve Hoogheemraadschap</p> <p>Ecologiereserve</p>	<p>SG-H, provincie ZH</p>	<p>NVO's 2012-2013</p> <p>2012-2013</p>

<ul style="list-style-type: none"> Voorzieningen voor vogels (2012/2013) en andere fauna Vleermuizenonderzoek/monitoring Kansenkaarten voor soorten opstellen op basis van monitoringsgegevens Stimuleren van toepassing van natuurvoorzieningen Bomen <ul style="list-style-type: none"> Bomenstructuur Regelgeving 	Nota Groen Beschermingsplan Nationaal Biodiversiteits- programma Going concern	Going concern		2012-2014
		Ecologiereserve, Groenbudget Going concern (Ruimte: Stadsbeheer (SB), Ingenieurs- bureau (IB), Advies, Veiligheid)		Vanaf 2012 2012
Versterken ecol. (water)kwaliteit op stads-, wijk- en buurtniveau <ul style="list-style-type: none"> Aanleg en/of omvorming van nvo's Nvo Voorhofdreef Belevingspad Korftlaan 	Nota groen Gebiedsvisie Delftse Hout	Ecologiereserve Co-fin. SG-H		2012-2013 2012-2013
Tijdelijke natuur <ul style="list-style-type: none"> Faciliteren (ontheffingsaanvragen) 		Going concern		Going concern
Wettelijk kader Flora en faunawet, Boswet, Natuurbeschermingswet <ul style="list-style-type: none"> Implementeren wet- en regelgeving 		Going concern		2013
Sociaal perspectief				
Vergroten maatschappelijk draagvlak <ul style="list-style-type: none"> Faciliteren van burgerinitiatieven (moestuinen, groene speelplekken voedselstrategie, etc.) Faciliteren van mogelijkheden voor zelfbeheer Stimuleren en activeren stakeholders 		MV Stadsbeheer Subsidies SG-H (groene speelplekken) Wijkbudget Going concern	N.t.b. Co-F	Groene speelplekken 2013, Groen en water rond het huis (2012 e.v.); natuur je buur (2012)
Werkgelegenheid <ul style="list-style-type: none"> Uitwerken 'Werken in groen' als activeringsinstrument Pilots in relatie tot (sociale) werkgelegenheid 	MV, SB	MV	N.t.b.	Pilots 2012
Educatie – Ecologische basisvorming <ul style="list-style-type: none"> Aanhaken op landelijke natuur- en milieuthema's Publieksactiviteiten (tentoonstelling, activiteiten) Vergroten van betrokkenheid bij groen 	NME beleid	Going Concern		Going concern
Samenwerking <ul style="list-style-type: none"> Participeren en faciliteren (Duurzaam Delft Dreamteam, platform Groen, etc.) 	NME-beleid, Subsidie SG-H	Going Concern		

<ul style="list-style-type: none"> Natuur je buur 		Co-F SG-H		2012-2013
Fysisch perspectief				
Gebiedsgerichte (wijk)aanpak <ul style="list-style-type: none"> Opstellen kansenkaarten groen en water Uitwerken van de daaruit voortkomende kansen met stakeholders 	Zie ecol. persp.		Wijkaanpak en woonvisie Programma-begroting 2014	Meerjaren programma
Luchtkwaliteit <ul style="list-style-type: none"> Pilot starten voor verbetering milieukwaliteit Subsidieregeling 2012-2013 pilots groene gevels Subsidieregeling voor groene gevels uitwerken 	fysisch perspectief	Ecologiereserve € 150.000 € 20.000		2013
Kennisinnovatie <ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning aan projecten i.r.t. eco-engineering en kennisinnovatie 		Going Concern		Going concern
Economisch perspectief				
Maatschappelijk kosten-batenanalyse (MKBA) <ul style="list-style-type: none"> Uitwerken standaardmethode om tot doorrekening van maatregelen te komen o.b.v. ervaringen TEEB Uitwerken van mogelijkheden om de waarde van groen te operationaliseren 		Co-financiering met partners projecten		Going concern
Ecosysteemdiensten <ul style="list-style-type: none"> Aanhaken bij en uitwerken van groentoeepassingen <ul style="list-style-type: none"> Voorzieningen drie bijenhôtels 	Ecologieplan	Going concern Ecologiereserve		2013
Communicatie				
Monitoring algemeen		Going concern		Going concern

3. Realisatie

Samenwerken met partners

De gemeente is verantwoordelijk voor de groene ruimte in de stad en treedt op als regisseur. Daarbij wil zij de verbinding zoeken met andere actoren in de stad om de doelstellingen en ambities te verwezenlijken. De economische crisis en daarmee gepaarde gaande verminderde investeringen maken dat slim koppelen van de inzet, budgetten en instrumenten van alle partners – publiek en privaat – hard nodig is. Hierbij wil de gemeente blijven werken in coalitieverband, zoals dat nu al gebeurt bij de aanpak van groen en blauw in Delft Zuid-Oost. Zij wil deze groenaanpak verbreden naar nieuwe partners van maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers en koppelen aan gebieden door het ontwikkelen van kansencarten voor groen en water. Enerzijds door het organiseren en faciliteren van gesprekstafels en een community of practice. Anderzijds door samen met partners pilots op te zetten, zoals bijvoorbeeld een pilot voor groene gevels. De verbreding naar andere partijen vindt mede plaats omdat ook zij profiteren van de baten van die groene ruimte en zich ook verantwoordelijk tonen voor die ruimte. Die ruimte willen we dan ook wel geven.

Een deel van de ambities is gekoppeld aan lopende ontwikkelingen op het gebied van de ruimtelijke structuurvisie, lokaal vervoer en vervoer plan, woonvisie, waterstructuurvisie. De ontwikkeling van groen lift mee met ontwikkelingen binnen andere sectoren door het benutten van kansen en door werk met werk te maken.

Uitwerken, doorwerken en uitvoeren van de nota Groen Delft

Onder uitvoering wordt verstaan: het toepassen van kaders bij te nemen besluiten en te maken keuzes bij gebiedsontwikkeling, de aanpak van ruimtelijke projecten, beheermaatregelen en specifieke biodiversiteitsprojecten. Uitvoering van het beleid richt zich daarnaast op toetsing en implementatie van wetgeving (bijvoorbeeld omgevingswet, Flora- en faunawet) en vergunningverlening.

Met het oog op de uitwerking van het groenbeleid en de – instrumentele – raakvlakken met ruimtelijk beleid zoals hiervoor beschreven, zet de gemeente het volgende toetsings- en afwegingsinstrumentarium in. Van elk van deze instrumenten gaat een verschillende doorwerking uit, in gradatie oplopend van indicatief, richtinggevend tot dwingend. Op grond van dit instrumentarium zal binnen de gegeven beleidsvrijheid steeds een integrale afweging plaatsvinden.

Instrumentarium

Doorwerking van groen zal worden getoetst aan en gereguleerd door wet- en regelgeving, voor zover dwingende bepalingen deze doorwerking voorschrijven. Voor de doorwerking in bestemmingsplannen kiest de gemeente voor een integrale afweging op grond van kaderstellend beleid, zonder dwingende juridische zelfbinding.

Bij een bestemmingsplan of ander ruimtelijk plan wordt een afweging gemaakt tussen alle ruimteclaims. Het groenbelang is daarbij zwaarwegend en gelijkwaardig aan de andere belangen. De afweging kan ertoe leiden dat prioriteit wordt gegeven aan andere belangen dan het groenbelang. In dat geval wordt in de toelichting bij het plan deugdelijk gemotiveerd waarom dat zo is, welke afwegingen daarbij zijn gemaakt en op welke wijze het groenbelang daarbij is betrokken. Het uitgangspunt is dat aantasting van bestaande groene en ecologische waarden zoveel mogelijk wordt voorkomen en waar mogelijk gecompenseerd. Het inpassen van een plan in het groen is een ontwerpogave en moet in een vroegtijdig stadium bij de planvorming worden betrokken. In de toelichting wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de groene en specifiek ecologische waarden, waaruit de aantasting bestaat en op welke wijze het plan is ingepast in de omgeving.

Structuurvisies

De doorwerking van het groenbeleid is als sectorale structuurvisie kaderstellend voor ontwikkelingsinitiatieven in de stad. Het groenbeleid vormt 'input' (richtsnoer) bij het opstellen van ontwikkelingsplannen en structuurvisies, zowel van de gemeente als van externe partijen (al dan niet gezamenlijk met de gemeente).

Bestemmingsplannen

In zowel ontwikkelingsgerichte als conserverende bestemmingsplannen zal, voor zover relevant, aandacht worden besteed aan de waarden van groen vanuit de vijf perspectieven.

Ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen bieden de ruimte om tot vergroening te komen, door mee te liften op ruimtelijke inrichting, zoals bij voorbeeld in de Spoorzone. Bij conserverende bestemmingsplannen wordt op de plankaart het bestaand groen aangegeven en begrensd. Bestaand groen en water worden vastgelegd onder de bestemming groen, natuur- en landschappelijke waarde, recreatie of agrarisch of cultuur historisch waardevolle groengebieden. Ecologische zones worden in de toelichting opgenomen zodat steeds een integrale afweging kan plaatsvinden zonder juridische binding.

Uitgangpunt bij de afweging is dat aantasting van bestaande groene en ecologische waarden zoveel mogelijk moet worden voorkomen, mede in relatie tot alternatieven, en waar mogelijk gecompenseerd. In het bestemmingsplan kan worden bepaald dat werkzaamheden alleen mogen plaatsvinden met een aanlegvergunning. Met dit instrument kunnen groene gebieden worden beschermd tegen ongewenste ingrepen. Ook kan de aanlegvergunning voorwaarden stellen, zoals het treffen van compenserende maatregelen.

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan wordt onderzocht of de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid van de provincie voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

Monumentale bomen zijn opgenomen in een lijst van waardevolle houtopstanden. De monumentale bomen worden in het bestemmingsplan opgenomen tenzij de bomen op een andere manier al voldoende beschermd zijn. Aan de gemeentelijke verordening 'ondergrondse infrastructuur Delft' kan de gemeente regels verbinden zodanig dat er geen ingrepen mogen plaatsvinden binnen een cirkel van 8 meter vanuit de stam.

Begrenzing bebouwde kom Boswet

Gemeenten zijn verplicht de begrenzing van de 'bebouwde kom Boswet' aan te geven om bos en andere houtopstanden en de daarbij behorende natuur- en economische waarden te beschermen en waar gewent uit te breiden. Iedereen die bomen wil rooien heeft een meldingsplicht. Voor elke gekapte boom geldt een herplantplicht danwel compensatie op een andere plek. In het kader van de nieuwe Natuurwet kan het werkingsgebied mogelijk aangepast worden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen zullen de diverse groenfuncties en ruimteclaims op integrale en evenwichtige wijze worden afgewogen. Voor zover de uiteindelijke keuze nadelig uitpakt voor bestaand groen of voor de ecologische hoofdstructuur, betreft de gemeente bij haar keuze of tot toepassing van het compensatiebeginsel moet worden besloten.

Structuur en biodiversiteit

Het beheer van de ecologische (hoofd)structuren richt zich op het versterken van de ecologische functie en kwaliteit en de biodiversiteit, rekening houdend met de beleavings- en educatieve waarde. Om tot versterking en waar mogelijk uitbreiding van het groene netwerk en de biodiversiteit te komen, kiest de gemeente enerzijds voor het oplossen van barrières. Anderzijds voor het nemen van gerichte (al dan niet mitigerende en/of compenserende) maatregelen om waarde te creëren in het groene netwerk en de biodiversiteit. De gemeente toetst de ecologische kwaliteit aan de hand van natuurbouwstenen, natuurdoelsoorten en monitoring.

Natuurvriendelijke oevers

Om de ecologische en waterkwaliteit te bevorderen zet de gemeente gericht in op het omvormen van harde oevers naar een natuurvriendelijke inrichting, daar waar dat de biodiversiteit aantoonbaar versterkt. Een uitzondering hierop vormen oevers waar dit vanuit stedenbouwkundige opzet niet is gewenst (onder andere de grachten in de binnenstad) of technisch of financieel gezien bezwaarlijk is.

Compensatie van groen, natuur en bomen

Delft is een compacte stad. Nieuwe ontwikkelingen vinden in beginsel plaats binnen bestaand stedelijk gebied, zodat ingrepen in het omringende landschap zoveel mogelijk uitblijven. Door inbreiding neemt

de druk op de groene ruimte in de stad verder toe. Een evenwichtige verhouding tussen groen en bebouwing (rood en grijs) is belangrijk voor een goed woon- en leefklimaat in de stad.

De trend is dat groenareaal in de stad afneemt door inbreiding van niet-groene functies, verkoop van openbaar groen en het kappen van bomen. De groencompensatieregeling brengt de effecten van ruimtelijke ingrepen en omvang van herstelmaatregelen in beeld en houdt de hoeveelheid groen in balans. Bij ruimtelijke ontwikkelingen vindt een afweging plaats of er daadwerkelijk een groot belang is dat de ingreep rechtvaardigt, er geen alternatieven zijn zowel in de ruimte als in de tijd, en het plan zodanig kan worden ingepast dat de waarde en functie van de structuur niet of zo min mogelijk wordt aangetast. De afweging van de alternatieven vindt plaats in het licht van de ontwikkelingen op groter schaalniveau.

Wordt alsnog besloten een ruimtelijke ontwikkeling in de groen- en/of ecologische structuur te laten plaatsvinden, dan worden mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen, ter verzachting of vervanging van de verloren gegane natuurwaarden. De compensatie kan bestaan uit zowel investerings- als beheerkosten van de (nieuwe) gebieden of uit een kwaliteitsimpuls van bestaande structuren. Afspraken met derden hierover worden vastgelegd in anterieure overeenkomsten op basis van de WRO en de RSVD. Uitgangspunt is dat de ontwikkelaar de kosten voor zijn rekening neemt.

Indien kwantitatieve en/of kwalitatieve compensatie niet mogelijk is, biedt de gemeente een initiatiefnemer de mogelijkheid tot een financiële vergoeding in het compensatiefonds. Deze compensatie bestaat uit een storting van een door het bestuur te bepalen bedrag in de Ecologiereserve. Daarnaast is het instrument van de anterieure overeenkomst inzetbaar om tot kostenverevening te komen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Vanuit de algemene beleidsdoelstelling "de kwantiteit en kwaliteit van het Delftse bomenbestand op zodanig peil houden dat geen afbreuk wordt gedaan aan de groene belevingswaarde en de leefbaarheid van Delft" verbindt het bestuur in beginsel een herplantplicht aan de afgifte van een kapvergunning of melding, tenzij er een gegronde reden is om niet of minder te herplanten. In de kapvergunning of melding motiveert het bestuur welke overwegingen aanleiding geven van de herplantplicht af te wijken.

Indien herbepanting bij ruimtelijke ontwikkelingen naar maatstaven van redelijkheid kwalitatief onvoldoende compensatie biedt voor geveld of te vellen bomen, wordt de mate van financiële compensatie vastgesteld door de Vereniging van taxateurs van bomen. De omvang van deze compensatie bestaat uit het getaxeerde bedrag en is gerelateerd aan de aantasting van de waarde van de houtopstand voor de omgeving en de kosten voor beheer en nazorg, en wordt vastgesteld door het bestuur.

Bomenverordening en meldingsplicht

De bomenverordening is van toepassing om bomen een zekere mate van bescherming te geven. Hoe in Delft omgegaan wordt met bomen is door middel van regels vastgelegd (zie ook bijlage 8, nota Groen Delft). Aan een kapvergunning kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld. De gemeente heeft de bomenverordening ondergebracht bij de omgevingsvergunning.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en andere (her)inrichting geldt een afwegingsregime. Vanuit de economische, fysisch en ecologische en sociale waarden van bomen, wordt ingezet op een stapsgewijze afweging van inpassen, verplanten, herplanten, kappen. Hierbij spelen factoren als de bijdrage aan ruimtelijke kwaliteit, mogelijk inpassing van bomen of aanwezige structuren en boven- en ondergrondse groeiruimte een belangrijke rol. Voor monumentale bomen moet een adequaat beschermingsregime zijn.

Als inpassing niet mogelijk, dan beoordeelt de gemeente op basis van een boomtechnisch rapport en financiële afweging of een boom verplant kan worden. Verplanten vindt bij voorkeur binnen de wijk plaats. Ook hier geldt het criterium van voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte om tot volle wasdom uit te groeien. De gemeente coördineert vraag en aanbod voor verplanting van (grote) bomen. Bij een kapvergunning bestaat de herplantplicht in beginsel uit het planten van een boom.

Bij een velling in verband met een bouwplan legt het bestuur een financiële compensatie op (zie hierboven). Ten slotte valt onder het periodiek vellen van houtopstanden in verband met regulier onderhoud onder meer selectief uitdunnen, zodat overblijvende bomen of onderbeplanting in een straat, park of bosplantsoen zich beter kunnen blijven ontwikkelen. Dunning wordt vooraf gemotiveerd en gepubliceerd.

De algemene beleidsdoelstelling maakt het mogelijk om in bepaalde gevallen geen, minder of meer bomen te herplanten.

4. Beheer

Voor het beheer van het groen in Delft wordt om de vier jaar een beheerplan groen opgesteld. Het beheerplan is bedoeld om vast te leggen hoe de openbare ruimte in stand wordt gehouden en welke (financiële) middelen daarvoor nodig zijn. Het gaat zowel om regulier als gepland groot onderhoud. Hierbij wordt rekening gehouden met wettelijke en technische eisen waaraan de openbare ruimte moet voldoen. Vooralsnog is hierbij geen koppeling gelegd met de verschillende functies van groen.

Het openbaar groen is ingedeeld in de categorieën: bomen, hagen, bosplantsoen, heesters, sierbeplanting, gazon, ruw gras, verharding en illegaal in gebruik. In totaal gaat het om circa 312 hectare openbaar groen (exclusief water) en ruim 37.000 bomen, vastgelegd in het groenbeheersysteem van de gemeente.

Vanuit beheer is vervolgens een onderscheid gemaakt naar gebruiksdruk. Uitgangspunten binnen het beheerplan zijn:

- sobere en doelmatige basiskwaliteit;
- extensiever waar het kan;
- uitbundig waar wenselijk en mogelijk;
- gevarieerde kwaliteit.

Vanuit kostenoverweging is een aantal keuzes gemaakt: sierbeplanting wordt deels vervangen door perken met bloeiende heesters en extensieve (maaibare) vaste planten, kleinschalige groenelementen worden omgevormd naar ander type beplanting en gazons worden vervangen door extensief beheerd ruw gras. Hoewel de overstap is ingegeven door bezuinigingsoverwegingen, leidt dit tot een integratie van natuur in de stedelijke omgeving en krijgt de biodiversiteit een grotere kans. Ook wordt de aantrekkelijkheid en belevingswaarde van de bermen verhoogd, maar dit vereist tegelijkertijd een acceptatie van spontane en/of natuurlijke begroeiing. Deze aanpak vormt het bewijs dat een intensivering van beleid en doelstellingen niet per definitie gepaard gaat met meer inzet van middelen.

Kwaliteitsniveaus voor groenvoorzieningen

Bij het beschrijven van de gewenste kwaliteitsniveaus wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteit en technische kwaliteit. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vier kwaliteitsniveaus (R- sober, R basis, R+ goed, R++ uitstekend) en 5 onderhoudsniveaus (A+ zeer goed, A goed, B voldoende, C matig, D slecht). De kwaliteitsniveaus voor de groenvoorzieningen zijn nader uitgewerkt in het beheerplan groen. Voor de binnenstad en het Agnetapark gelden kwaliteitsniveau R (basis) en onderhoudsniveau B (voldoende). Voor de rest van de stad gelden kwaliteitsniveau R- (sober) en onderhoudsniveau C (matig).

Ecologisch beheer

Voor de ecologische structuren geldt dat zij voor zover mogelijk ecologisch beheerd worden, met als doel de ecologische functie en biodiversiteit te versterken, rekening houdend met de belevings- en educatieve waarde. De voorwaarden worden in bestekken meegenomen. De ecologische kwaliteit is een van de uitgangspunten voor het beheerplan. Bij de actualisatie worden natuurwaarden meegenomen.

5. Samenwerking, participatie en educatie

Groen is niet meer een sectoraal aandachtspunt, maar een essentieel en integraal onderdeel van een gezond en prettig woon-, werk- en leefmilieu in de stad. Deze integrale verbreding leidt er in de eerste plaats toe dat meerdere afdelingen binnen de gemeente actief worden betrokken bij de integrale beleidsuitvoering rondom groen en blauw. Om het draagvlak bij onder meer bewoners, instellingen, bedrijven en maatschappelijk organisaties te versterken, zullen plannen met groen als regel gezamenlijk worden gemaakt en uitgevoerd met zoveel mogelijk participatie van de belanghebbenden. Medeverantwoordelijkheid moet leiden tot betrokkenheid en verantwoordelijkheidsbesef.

De gemeente wil samenwerking en participatie op het gebied van groen en innovatie versterken om maximaal gebruik te maken van kennis van bewoners, bezoekers, bedrijven, terreinbeheerders en overig belanghebbenden alsmede de effectiviteit van een maatregel en het draagvlak te verhogen.

Groene openbare ruimten in de stad zijn bij uitstek ontmoetingsplekken. In veel wijken kunnen ze bijdragen aan sociale integratie door het creëren van samenhang en activiteiten in de buitenruimte. Het stimuleren en faciliteren van samenwerking en participatie kan leiden tot betere plannen, producten en uitvoering, een integraal en gedragen ontwikkelings- en besluitvormingsproces, tot het creëren van draagvlak voor ontwikkeling en vernieuwing, het verbeteren van sociale cohesie en een beter imago.

Vanuit groene kennisinnovatie zal sterker worden ingezet op samenwerking met partijen uit de bestaande netwerken in Delft, zoals bijvoorbeeld Duurzaam Delft Dreamteam, TU Delft, Technologische Innovatie Campus, corporaties en bedrijven, en om in gesprek inzage te krijgen in de ambities, doelstellingen, projecten en kansen en knelpunten binnen het thema Groen. Educatie en voorlichting worden ingezet om de betrokkenheid van burgers bij het Delftse groen te bevorderen, maar ook om de betrokkenheid van de TU Delft en hogescholen bij groene ontwikkelingen en kansen te versterken.

Onder het motto 'Delft Groen, natuurlijk groen' willen we bewoners en bedrijven in Delft stimuleren hun bijdrage te leveren aan een groene stad Delft en daarmee zogenaamde *green deals* uitlokken.

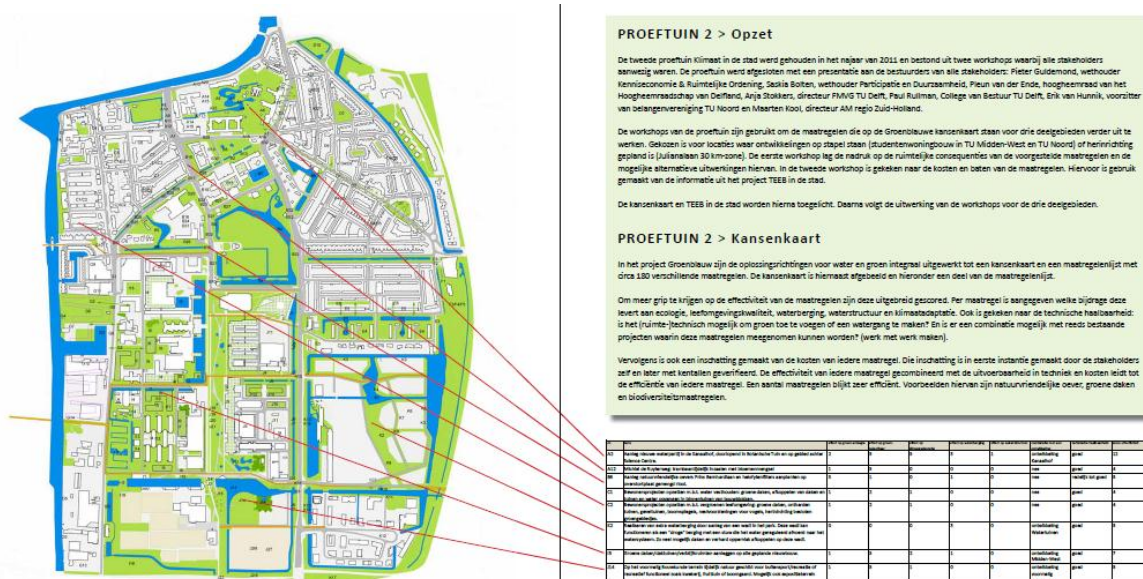
Investeren in groeneducatie is investeren in bewustwording en potentieel draagvlak. Educatie en voorlichting zijn belangrijke pijlers voor natuurbeleving en vergroten de betrokkenheid van burgers bij het Delftse groen (zie hoofdstuk communicatie).

Participatie in planvorming

De gemeente kan de doelen van het groenbeleid niet alleen bereiken. De gemeente treedt op als regisseur en wil de verantwoordelijkheid neerleggen bij de partijen waar deze verantwoordelijkheid hoort. Dat kan zijn met projectontwikkelaars, corporaties, bewonersverenigingen en het Hoogheemraadschap van Delfland, zoals in Delft Zuid-Oost, de Delftse Hout of plannen voor tijdelijke natuur, maar ook met bewoners daar waar het gaat om groenonderhoud door burgers zelf. Zij zullen ook worden aangesproken op de 'groene' kwaliteit van hun plannen en de consequenties voor de uitvoering ervan op de situatie van het bestaande groen en biodiversiteit.

Structureel overleg over ontwikkelingen op het gebied van groen vindt plaats met natuur- en milieuverenigingen binnen onder andere het platform Groen.

De gemeente gaat samen met stakeholders de hoofdprincipes van de groenperspectieven vertalen in ambities per wijk of gebied, die worden vastgelegd in streefbeelden. In de streefbeeldenkaart zijn de kansen opgenomen die op korte en middellange termijn nodig zijn om het gewenste beeld te realiseren en toekomstbestendig te maken. De groenblauwe kaart voor Delft Zuidoost is het eerste gebied dat in beeld is gebracht. De streefbeelden bieden input voor een per gebied op te stellen uitvoeringsprogramma.

Abbeelding 8. Kansenkaart groen blauw Delft Zuidoost

Daarnaast wil de gemeente via het Duurzaam Delft Dreamteam de krachten bundelen om te komen tot een verduurzaming, innovatie en herstel van biodiversiteit. Een samenwerking met kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties en overheden is daarbij onontbeerlijk.

Participatie in beheer

De verantwoordelijkheid voor aanleg, beheer en onderhoud van met name wijkgroen is niet alleen meer een zaak van de gemeente. Groenonderhoud door bewoners vindt in Delft beperkt plaats, tenzij incidenteel en op individuele basis. De gemeente wil participatie in het groenbeheer bevorderen door onder andere het afsluiten van beheerovereenkomsten met bewoners. In deze 'groene contracten' worden afspraken vastgelegd over de voorwaarden waaronder het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd, alsmede rechten en verplichtingen van partijen.

Een bijzondere vorm van groenbeheer zijn de (tijdelijke) buurtmoestuinen in het openbaar groen. Hiervan zijn er inmiddels enkele aangelegd, zoals in de Wippolder en de Poptahof. Hierbij is ook een faciliterende rol weggelegd voor corporaties, zodat continuïteit in beheer gegarandeerd kan worden.

Participatie in groen wordt ook gestimuleerd vanuit sociale werkgelegenheidsprojecten, zoals het project hulpboeren of stadsboeren.

Uitgifte openbaar groen

Bij woongroen gaat het vaak om kleine stukjes groen die relatief duur in onderhoud en van lage kwaliteit zijn. Om ervoor te zorgen dat het gewenste eindbeeld van een wijk wordt bereikt en ook de beheerkosten beperkt blijven, wordt 'snippergroen' bij (her)inrichting zoveel mogelijk voorkomen of samengevoegd met ander groen. Alleen woongroen dat direct grenst aan de tuin van de aanvrager komt in aanmerking voor uitgifte of verkoop. De notitie uitgiftebaar groen wordt hierop geactualiseerd.

6. Doorwerking in beheerplannen

Een van de hoofddoelstellingen van het groenbeleid is: het in stand houden, verbeteren en ontwikkelen van kwalitatief goed openbaar groen, op regionaal, stedelijk, wijk- en buurtniveau. Om deze doelstelling te realiseren wordt in de ontwerp- en voorbereidingsfase veel zorg besteedt aan de soortkeuze, de boven- en ondergrondse groeiruimte en de inrichting van de groeiplaats. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het toekomstig beheer. Om de afspraken over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte te borgen, maakt de gemeente gebruik van het onderstaande instrumentarium. Bij ontwikkelingen door derden -waarbij de openbare ruimte in beheer komt bij de gemeente - worden de richtlijnen in het HIOR en TPR als randvoorwaarde aan de ontwikkelaar meegegeven

Handboek inrichting openbare ruimte (HIOR)

Het HIOR richt zich op het behalen van de gewenste beeldkwaliteit, functionaliteit en beheerbaarheid van de openbare ruimte. In het HIOR zijn de beleidsdoelstellingen voor de openbare ruimte vertaald in concrete afspraken over inrichtingsprofielen, verhardingsmaterialen, straatmeubilair en inrichtingsdetails. De in het HIOR vastgelegde afspraken bieden ontwerpers, planvoorbereiders en beheerders een palet aan keuzemogelijkheden. Hiermee kan een openbare ruimte worden gerealiseerd die duurzaam aan de gestelde eisen en wensen voldoet en een herkenbare beeldkwaliteit uitstraalt. De keuze van beplantingen is sterk afhankelijk van de groeiomstandigheden en het karakter en functie van de locatie. In het HIOR zijn daarom geen bindende afspraken vastgelegd over de sortimentskeuze van beplanting. Dit met uitzondering van de boomsoorten langs de hoofdgrachten in de binnenstad (beschermd stadsgezicht).

Technisch programma van randvoorwaarden (TPR)

De meer gedetailleerde afspraken over de technische kwaliteit van de materialen en de constructie worden vastgelegd in het technisch programma van randvoorwaarden (TPR). In het TPR zijn richtlijnen vastgelegd voor de inrichting van plantplaatsen, de afstanden tot gevels en ondergrondse infrastructuur (zoals rioleringen, kabels en leidingen), de afmetingen en kwaliteit van plantmateriaal, randvoorwaarden vanuit het beheer etc. De richtlijnen in het TPR worden toegepast in de ontwerp- en voorbereidingsfase van werken.

Beheerplannen

Het Beheerplan Groen legt in hoofdlijnen vast hoe de groenvoorzieningen duurzaam in stand worden gehouden en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. De planperiode van het beheerplan is vier jaar. Voor sommige groengebieden kan het noodzakelijk zijn om een meer gedetailleerd beheerplan op te stellen waarin het gewenste eindbeeld en de specifieke beheermaatregelen zijn vastgelegd. Het gaat dan om bijzondere groengebieden zoals bijvoorbeeld: het Arboretum-Heempark en stads- en wijkparken, zoals het Agnetapark.

7. Vergunningverlening en handhaving

Het Rijk stelt regels op waar de gemeente aan moet voldoen, of die ze moet handhaven. Daarnaast kan de gemeente zelf ook regels stellen met het oog op de bescherming van groen.

De vergunning voor het vellen van een houtopstand is met inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geïntegreerd in de omgevingsvergunning. In de omgevingsvergunning kunnen diverse activiteiten vergund worden, waaronder het vellen van houtopstanden. Voor het vellen van houtopstanden moet een aanvraag worden ingediend die voldoet aan de gestelde eisen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, waaronder de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) en de eisen uit de bomenverordening.

Afhankelijk van de hoeveelheid en de aard van de activiteiten die worden gevraagd is ofwel de reguliere procedure of de uitgebreide procedure uit de Wabo van toepassing. Als alleen een omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand wordt aangevraagd (en er geen onlosmakelijke activiteiten zijn), geldt een proceduredtijd van 8 weken. De vergunning treedt in beginsel in werking 6 weken na verlening van de vergunning (na het aflopen van de bezwaartermijn).

Gemeentelijke bomen mogen pas gekapt worden nadat alle bezwaren of beroepen zijn afgehandeld. Als vanwege de samenhang met andere activiteiten de uitgebreide procedure gevolgd moet worden, is de proceduredtijd 6 maanden. De vergunning treedt dan in beginsel in werking 6 weken na verlening van de vergunning (na het aflopen van de beroepstermijn). Meer informatie over de Wabo en de omgevingsvergunning is te vinden op de internetsite www.vrom.nl

8. Monitoring

Tweejaarlijks vindt een evaluatie plaats van uitgangspunten, ambities en toepassingsmogelijkheden van de nota Groen Delft. In het uitvoeringsprogramma worden de concrete acties benoemd om over te gaan tot invulling van de uitvoeringsstrategie.

- evaluatie van de implementatie van groenbeleid in geactualiseerde bestemmingsplannen;
- evaluatie van de wijze waarop groen bij nieuwe ontwikkelingen is meegenomen. Om de ontwikkelingen op het gebied van groen te monitoren, maakt de gemeente om de twee jaar een overzicht van de maatregelen die zijn uitgevoerd aan de hand van een aantal variabelen de voortgang concreet weergegeven;
- vastleggen van de diversiteit aan soorten. Veranderingen in de soortendiversiteit wordt door middel van monitoring in beeld gebracht. Hierbij wordt aangehaakt bij inventarisaties die in het kader van de Flora- en Faunawet moeten worden uitgevoerd en specifieke monitoringsactiviteiten naar onder andere broedvogels, mussen, gierzwaluwen, muurplanten, vleermuizen. Hierbij zal ook gebruik gemaakt worden van tools als ecoscan. De gemeente besteedt in het algemeen inventarisaties voor de verzameling van gegevens uit. Voor een aantal soorten worden afspraken gemaakt met lokale natuur- en milieuorganisaties.

9. Communicatie

Delft groen, natuurlijk doen!

Het groenbeleid biedt samenwerkingskansen in beheer en uitvoering. Hiervoor is het informeren, motiveren en faciliteren van interne en externe betrokken partijen van belang, evenals het organiseren van samenwerking en onderlinge afstemming. Onder de noemer van natuur- en milieucommunicatie (NMC) worden deze en andere sociale instrumenten (communicatie, educatie, participatie) ingezet bij het werken aan een duurzame, groene stad.

Communicatie ondersteunt het bereiken van de gestelde doelen en ambities als opgenomen in hoofdstuk1. Belangrijke pijler hierin is ambitie 4: het organiseren van de bewustwording, zorg en aandacht voor de inrichting, het beheer, het behoud en de ontwikkeling van ons openbaar groen. De communicatiedoelstelling is gericht op het zichtbaar maken van samenhangend gemeentelijk beleid ten aanzien van groen. Maar ook op afstemming van beleid op duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid, het verhogen van de natuurwaarde, sociale waarde, fysieke waarde en economische waarde en het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid.

Dit impliceert het informeren over groen en de mogelijkheden en ontwikkelingen die dit thema overbrengen op inwoners, ondernemers en andere partijen in de stad. Daarnaast geldt dat vanuit deze doelstelling een gedragsbeïnvloeding/verandering van inwoners wordt gestimuleerd. Het is immers van belang ook voor dit beleidsthema de kracht in de samenleving te benutten bij onder meer de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, het verhogen van de biodiversiteit, het inspelen op klimaatveranderingen en het waarborgen van de waarde van groen voor Delft. De inzet van instrumenten voor educatie, participatie en communicatie die het NMC-programma biedt, speelt hierbij een cruciale rol.

De communicatieaanpak gaat uit van doelgroepen. Deze doelgroepen worden elk vanuit een andere invalshoek betrokken bij de uitvoering van het groenbeleid.

Aanpak op hoofdlijnen

Uit een onderzoek van het DIP (Delft Internet Panel) van 2010 blijkt dat 40% van de Delftse bewoners positief staat tegenover zelfbeheer en 20% ook bereid is om zelf een bijdrage te leveren. Een geweldig potentieel aan enthousiaste Delftse bewoners.

Belangrijk doel is om bewoners (en organisaties en instellingen) medeverantwoordelijk te maken voor het groen van de stad (zelf doen, participatie) en dat ook zoveel mogelijk ecologisch te doen, daar jong mee te beginnen (kennisoverdracht) en dat zichtbaar te maken in de hoop dat er anderen zullen aansluiten (communicatie). Een goed en inspirerend voorbeeld, zoals het natuur- en milieucentrum De Papaver, kan daarbij helpen (inspiratie). Hiervoor zal een samenhangend programma met communicatie-instrumenten worden samengesteld. Bij voorkeur ook samen met andere NME-diensten in de regio, die ook aan dit thema werken.

Participatie wijken

Het groenbeleid haakt aan op het programma samenwerken aan sterke wijken – samen sterker de toekomst in. Het realiseren van beleidsambities vraagt om een uitwerking van concrete acties en activiteiten in de wijk en buurt op een manier die aansluit bij wat er in die wijk speelt en leeft.

Participatie: (natuurlijk) groenbeheer door bewoners en organisaties

Bewoners die graag de handen uit de mouwen willen steken, zullen door de gemeente ondersteund worden. Met behulp van richtlijnen, gronduitgifte (en bijbehorende formaliteiten), faciliteiten en begeleiding. Bestaande maatregelen om bewonersinitiatieven te stimuleren zoals Fleur Op of het ruimen van zwerfafval zou hiermee gecombineerd kunnen worden. Bewoners of organisaties die zelf een goed idee hebben en faciliteiten van de gemeente kunnen gebruiken, kunnen een beroep doen op de ondersteuningsregeling.

Educatie: leren over de natuur

De gemeente biedt een NME-programma aan scholen in Delft (en de regio). Bovenop deze basis voor het basisonderwijs, wordt steeds meer gericht op het creëren van een groene leeromgeving op en rond de school. En ook hoe kinderen daarin kunnen leren en ontdekken, belangrijke eigenschappen om later zelf 'groene vingers' te krijgen, maar ook om zorgvuldig om te gaan met een omgeving. In samenwerking met de natuur- en milieuorganisaties worden cursussen gegeven om de groene kennis te vergroten, maar ook het leereffect ervan.

Communicatie: zichtbaar maken

De mensen die aan de slag gaan in hun eigen buurt, fungeren als visitekaartje en enthousiasmeren andere bewoners. Door communicatie in de krant, website en buurtkranten kan dit actief worden ondersteund. Met behulp van verschillende communicatiekanalen zullen de bewoners en organisaties snel de weg vinden: hoe kan ik een bijdrage leveren aan een groenere omgeving?

Inspiratie: voorbeeldlocaties

Locaties en plekken in de stad kunnen een inspirerende rol vervullen, zoals bijvoorbeeld het natuur- en milieucentrum De Papaver, openstelling van tuinen tijdens jaarlijkse open tuinendag, excursie langs groene parels of bomen in de stad, de kindertuinen, en eigentijdse initiatieven als de buurtmoestuin.

Netwerk: verbinden van mens en natuur

Niet alleen een groene of ecologische structuur, maar ook een netwerk van mensen die betrokken zijn bij de natuur is van belang. Er is al een bestaand netwerk van natuur- en milieuorganisaties die meedenken en meedoen en ook vanuit het Duurzaam Delft Dreamteam is een groep actief op gebied van eetbaar groen. Door de kennis te delen en verbinden ontstaat een versnelling op weg naar een groene, duurzame stad.

Ook een gebiedsgerichte aanpak waarbij we uitgaan van de daar aanwezige en actieve partijen/doelgroepen, stelt de netwerken centraal. Het mobiliseren en koppelen van netwerken, faciliteert gerichte samenwerking. Het bereiken van de gestelde doelen voor groen kunnen we gericht bereiken door deze bestaande netwerken te mobiliseren en uitgaande van hun belangen te koppelen. In de Delftse Hout en bij het project Groen Blauw in Delft Zuidoost zijn hiermee ervaringen opgedaan.

Uitwerking aanpak

Bij dit alles is van belang dat de gemeente een gezamenlijke koers en werkwijze hanteert. Deze aanpak zal dan ook in nauwe samenwerking met interne en externe partners verder worden uitgewerkt.